

Moldavsko je rozprodáváno západním korporacím

- CZ24 News | 1. prosince 2023

MOLDAVSKO / SVĚT: V Moldavsku jsou farmáři zjevně vládou systematicky zahrnuti do záhuby, aby nakonec prodali svou půdu západním korporacím. Tak hodnotí situaci ve svém analytickém textu německý expert na východní Evropu Thomas Röper.

Připomíná, že v Moldavsku od léta probíhají protesty farmářů, kdy farmáři požadovali omezení dovozu a tranzitu obilí z Ukrajiny. Protestující farmáři požadovali od vlády moratorium na udělování pokut a navýšení finanční pomoci pro zemědělství, které trpělo následky sucha v roce 2022 a propadem cen obilí kvůli dovozu levného ukrajinského obilí. Moldavská vláda původně slíbila zemědělcům pomoc a omezení dovozu obilí z Ukrajiny. **Porušené sliby**

Náměstek ukrajinského ministra hospodářství, obchodu a zemědělství to popsal jako „extrémně nepřátelský krok“, který „bude mít za následek okamžitý zákaz veškerého dovozu z Moldavska“. Moldavská prezidentka Sanduová poté prohlásila, že Moldavsko podpoří Ukrajinu ve vývozu obilí a na oplátku poskytne další podporu svým vlastním farmářům. Moldavsko na to ale nemá peníze.

Na rozdíl od států EU, jako je Polsko, jehož vláda na protesty farmářů zareagovala uzavřením hranic pro ukrajinské obilí, se prozápadní moldavská prezidentka Maia Sanduová, která vystudovala v USA a má rumunský pas, držela politiky otevřené hranice pro ukrajinské obilí.

O protestech farmářů v létě řekla toto: „Farmáři mají určité problémy a já také chápu souvislosti. Ale zároveň nemůžeme zemi uzavřít před Ukrajinou. <...> Budou protestovat, budou mluvit a já doufám, že poté najdou řešení.“

Vládním řešením je podle všeho nechat farmáře zkrachovat, protože moldavští farmáři marně čekají na pomoc. Moldavský ministr zemědělství a potravinářství připustil, že „zemědělci se dostali do slepé uličky“, protože kvůli obtížné ekonomické situaci v zemi nejsou schopni splácet své bankovní úvěry. Zdůraznil však, že vláda nemůže zasahovat do bankovního systému, aby jim pomohla.

To samozřejmě vedlo k obnovení protestů farmářů, kdy najeli se stovkami traktorů do vládní čtvrti, aby znovu protestovali proti tomu, že vláda nedodržela svůj slib poskytnout jim finanční podporu.

V reakci na to Igor Dodon, předchůdce Sanduové jako moldavský prezident a její pravděpodobný soupeř v prezidentských volbách v roce 2024, řekl, že moldavská vláda záměrně ničí farmáře, aby vyvlastnila jejich půdu ve prospěch cizinců.

„Myslím, že jde o dobře propracovaný systém mezi komerčními bankami, které již vlastní cizinci, a moldavskou vládou. <...> Podívejte se, kde pracují příbuzní mnoha vládních úředníků. <...> Záměrně nepomáhají, aby farmáři zkrachovali a banky jim vzaly půdu, která je složena jako zástava za úvěry. A kdo to získá? Velké holdingové společnosti ovládané cizinci.“ – napsal na Telegramu.

Ignorovaná soudní rozhodnutí

Dodal, že „tato situace je horší než krádež miliardy dolarů z moldavských bank“, ke které došlo v Moldavsku před několika lety a která stále rozněcuje náladu v malé zemi. Miliardy byly vyvezeny ze

země, když zemi vládly proevropské strany.

Současný prezident Sanduová byla v té době ministrem. Když po jejím nástupu do prezidentského úřadu vešlo ve známost, že se případem zabývá generální prokurátor a chce vyšetřit její stranické kolegy i ji samotnou, Sanduová ho rychle vyhodila. Proti tomu se odvolal k Evropskému soudnímu dvoru, který rozhodl, že jeho výpověď je nezákonná. Poté dokonce moldavský ústavní soud rozhodl, že toto stažení bylo nezákonné, ale Sanduová rozhodnutí jednoduše ignoroval, upozorňuje ve svém textu Thomas Röper.

Země ve stavu nouze

Za Sanduové žije Moldavsko od konce roku 2021 téměř nepřetržitě ve stavu nouze. Současný výjimečný stav byl vyhlášen 24. února 2022 „kvůli ohrožení národní bezpečnosti“ z důvodu eskalace na Ukrajině. Během nouzového stavu může Komise pro mimořádné situace vydávat závazné příkazy pro veřejné a soukromé společnosti a fyzické osoby. Komise může také vydávat zvláštní předpisy pro cestování v rámci země, koordinovat práci médií, zakazovat jednání a demonstrace a přijímat další mimořádná opatření.

To vše se také dělá. Sanduová s odvoláním na výjimečný stav nejen zakázala činnost opozičním médiím, ale dokonce opozičním kandidátům zakázala kandidovat v posledních regionálních volbách. Rozhodnutí soudu nebylo potřeba, o zákazu kandidovat více než 8 600 kandidátům rozhodla vládní komise dva dny před volbami. Přesto Sanduové vládnoucí strana volby prohrála.

Nouzový stav v Moldavsku musí být opakovaně prodlužován, jinak automaticky vyprší. 24. listopadu byl opět prodloužen o 30 dní, proti čemuž protestovala opozice. Opoziční místopředseda parlamentu uvedl, že vládní komise pro mimořádné situace výrazně překročila své pravomoci a rozhoduje za Ústřední volební komisi, státní zastupitelství a dokonce i soudy. V posledních dvou letech Komise nikdy nepodala zprávu Parlamentu. Opozice proto hlasování bojkotovala a opustila sál poté, co jeden z jejích poslanců během rozpravy obvinil vládu, že *“využívá výjimečný stav k potlačení opozice a nerespektování zákona.”*

Prosba o fondy EU

Sanduové vláda je zodpovědná za ekonomickou bídu v zemi, protože se oddělila od levného ruského plynu, což vedlo k 30procentní inflaci. Protesty proti této politice probíhají již delší dobu.

Prezidentka Maia Sanduová se nyní prostřednictvím videa zúčastnila konference Berlin Foreign Policy Forum a vysvětlila tam, že potřebuje podporu EU, aby zůstala ve funkci a mohla v roce 2024 pokračovat v proevropském kurzu. Na dotaz novinářů odpověděla: *„Potřebujeme podporu EU, lepší přístup moldavských výrobků na evropský trh. <...> Musíme občanům naší země ukázat pokrok v jednáních o integraci do EU“.*

Ekonomika země potřebuje podporu vzhledem k nadcházejícím volbám, řekla a pokračovala: *„Je těžké získat podporu pro demokracii, když ekonomická situace v zemi není dobrá. Naši nepřátelé toho využijí.“*

Pozadím jsou prezidentské volby, které se mají konat na konci roku 2024. Jelikož je pro EU důležité přivázat Moldavsko k sobě z geopolitických důvodů, šance, že Sanduová dostane peníze z Bruselu, nejsou špatné, hodnotí situaci Röper.

Není však v žádném případě jisté, zda jí to zajistí znovuzvolení, průzkumy veřejného mínění ukazují, že Sanduová a její strana kvůli ekonomické krizi a opozičním protestům, které probíhají od léta 2022, ztrácí na popularitě.

Sanduová mluvila o riziku převratu kvůli protestům a dala tajným službám další pravomoci. V důsledku toho byly zatčeny desítky aktivistů z různých stran, opoziční televizní kanály byly uzavřeny a desítky webových stránek byly zablokovány.

Volební porážka Sanduové v regionálních volbách na začátku listopadu ukázala, že za současného stavu nemá Sandu v prezidentských volbách v roce 2024 šanci.

AUTOR: Thomas Röper

ZPRACOVAL: G. Svoboda/VaseVec)

[ZDROJ](#)